

ALGOLOGIA

KLEMENS KĘPCZYŃSKI

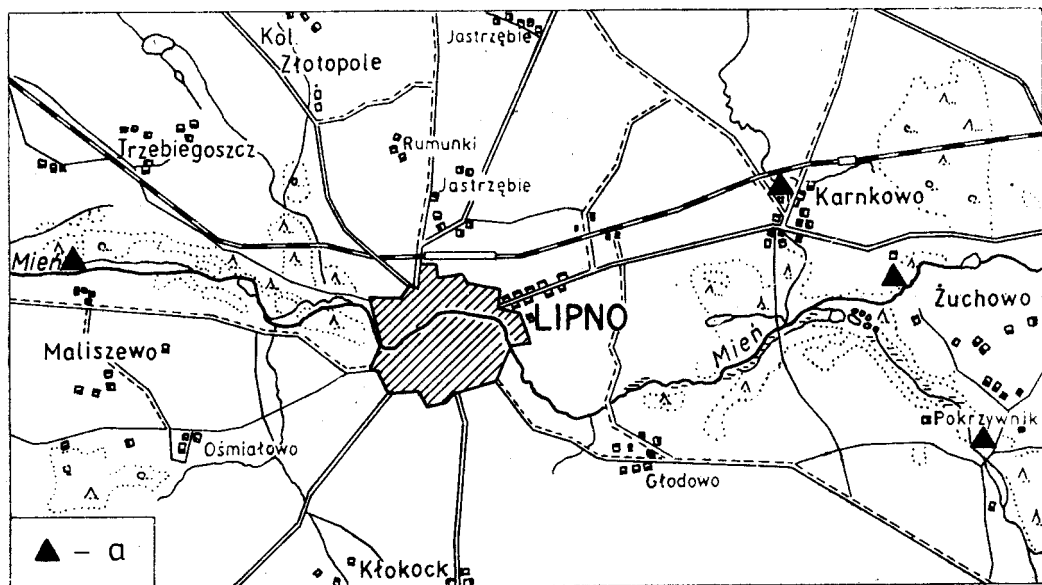
Stanowiska *Hildenbrandia rivularis* (Liebm.) I. Ag. na Wysoczyźnie Dobrzyńskiej — Die Standorte von *Hildenbrandia rivularis* (Liebm.) I. Ag. auf dem Dobrzyń-Diluvialplateau

Wpłynęło 20. XII. 1962

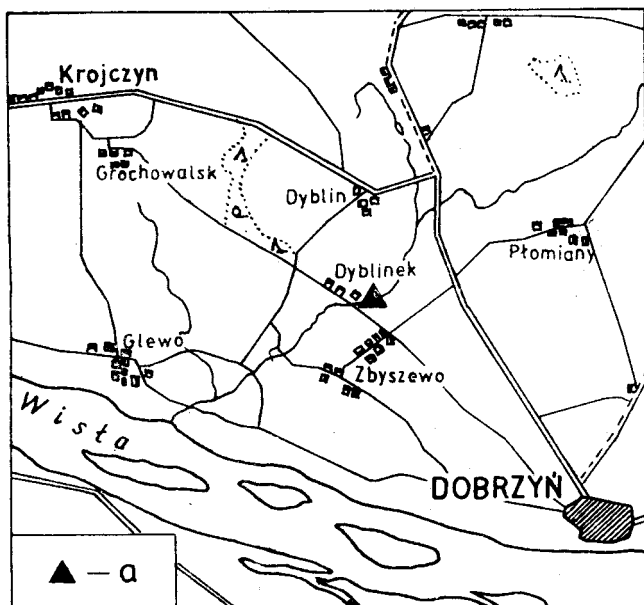
Podczas badań florystyczno-socjologicznych w 1962 r. na Wysoczyźnie Dobrzyńskiej znalazłem pięć nie notowanych dotąd stanowisk interesującego krasnorosta *Hildenbrandia rivularis* (ryc. 1, 2): jedno w strumyku płynącym od strony toru kolejowego (linia Sierpc—Lipno—Nasielsk) w kierunku rzeki Mieni obok miejscowości Karnkowo, drugie w cieku odprowadzającym wody z lasów skępskich do rynny suradowskiej w pobliżu wsi Pokrzywnik, trzecie w Mieni na odcinku o długości około 300 m na wprost miejscowości Żuchowo, czwarte w prawym ramieniu rzeki Mieni 150 m na północny zachód od młyna w Maliszewie, piąte w strumyku niedaleko miejscowości Dyblinek 750 m na zachód od szosy biegnącej w kierunku Dobrzyń nad Wisłą.

Hildenbrandia rivularis na nowych stanowiskach rozwija się na zanurzonych w wodzie kamieniach granitowych. Cienka jej plecha o zabarwieniu krwistoczerwonym przylega ściśle do podłoża i tworzy nieregularne, różnej wielkości, rzucające się już z daleka w oczy, plamy. Piękny ten krasnorost występuje w miejscach silnie zacienionych rosnącymi na brzegach rzeki i strumyków drzewami olch i krzewami wierzb. Unika natomiast miejsc bezpośrednio naświetlonych promieniami słonecznymi. Rzeka Mień i strumyki mają w miejscach występowania *Hildenbrandia rivularis* wodę szybko płynącą, czystą i dobrze natlenioną. Dno rzeki i strumyków wysłane jest licznymi różnej wielkości kamieniami i żwirem. Na stanowisku obok Żuchowa Mień tworzy dość ostre zakola i niewielkie progi. Woda jest tu, podobnie jak i na pozostałych stanowiskach, na ogół płytka. Taki sam prawie charakter ma prawe ramię rzeki Mieni w Maliszewie.

Do niedawna znane były w Polsce dwie zasadnicze grupy stanowisk *Hildenbrandia rivularis*: jedna na południu w pasie biegnącym wzdłuż Karpat i Sudetów, druga

Ryc. 1. a — Stanowiska *Hildenbrandia rivularis* (Liebm.) I. Ag. na Wysoczyźnie Dobrzyńskiej
 Fig. 1. a — Die Standorte von *Hildenbrandia rivularis* (Liebm.) I. Ag. auf dem Dobrzyń — Diluvialplateau

Ryc. 2. a — Stanowisko *Hildenbrandia rivularis* (Liebm.) I. Ag. obok wsi Dyblinek
 Fig. 2. a — Der Standort von *Hildenbrandia rivularis* (Liebm.) I. Ag. bei Dyblinek

na północy na Pojezierzu Bałtyckim, głównie w obrębie moren czołowych Pomorza. Poza tym jedno oderwane stanowisko, podlegające obecnie ochronie, znajdowało się w rzece Wełnie koło Obornik. Ostatnio jednak odnalezione zostały na terenie Wielkopolski dwa dalsze stanowiska (Szafranski 1960, Dąmbska 1961). Wobec tego (biorąc pod uwagę występowanie *Hildenbrandia rivularis* w paru miejscach w Wielkopolsce i na Wysoczyźnie Dobrzyńskiej) znajdują się obecnie na terenie Polski właściwie trzy grupy stanowisk tego krasnorosta. Poza Polską znane są jego stanowiska z wielu państw europejskich (Starmach 1927, 1928, 1952). Lingesheim (1918) zalicza *Hildenbrandia rivularis* w Europie do gatunków atlantyckiego obszaru roślinnego. Prawie wszystkie bowiem stanowiska w strefie umiarkowanej w Europie znajdują się w zasięgu klimatu atlantyckiego. Poza Europą występuje *Hildenbrandia rivularis* w Azji, w Afryce i w południowej Ameryce.

Zakład Systematyki i Geografii Roślin U. M. K. w Toruniu

LITERATURA

1. Dąmbska I. 1961. *Hildenbrandia rivularis* (Liebm.) Breb. w okolicy Międzychodu. Bad. Fizjogr. nad Polską Zachodnią 8: 235—236.
2. Krawiec F. 1935. Ciekawe krasnorosty: *Hildenbrandia rivularis* (Liebm.) I. Ag. i *Thorea ramosissima* Bory w Wielkopolsce. Acta Soc. Bot. Pol. 5 (12): 299.
3. Lingesheim A., Schröder B. 1918. *Hildenbrandia rivularis* (Liebm.) Breb. und *Pseudochantransia chalybaea* (Lyngb.) Brand. aus dem Gouvernement Suwałki. Ber. Deutsch. Bot. Gesellsch. 36: 271—276.
4. Starmach K. 1927. Niektóre krasnorosty w okolicy Wejherowa na Pomorzu i w Beskidzie Magurskim. Spraw. Kom. Fizj. Ak. Um. 61: 107—112.
5. Starmach K. 1928. Beitrag zur Kenntnis der Süßwasserfloridaen von Polen. Acta Soc. Bot. Polon. 5 (4): 367—385.
6. Starmach K. 1952. O rozmnażaniu się krasnorosta *Hildenbrandia rivularis* (Liebm.) I. Ag. Acta Soc. Bot. Polon. 21 (3): 447—474.
7. Szafranski F. 1960. Stanowisko *Hildenbrandia rivularis* (Liebm.) I. Ag. w rzece Obrze koło Starogo Dworku (pow. Skwierzyna). Bad. Fizjogr. nad Polską Zachodnią 6: 283—284.

ZUSAMMENFASSUNG

Der Verfasser fand im Jahre 1962 auf dem Dobrzyń—Diluvialplateau fünf neue Standorte von *Hildenbrandia rivularis* (Liebm.) I. Ag. Einer von diesen Standorten befindet sich im Bache in der Nähe des Dorfes Karnkowo, der zweite im Bache neben dem Dorfe Pokrzywnik, der dritte und der vierte im Flusse Mień neben den Dörfern Żuchowo und Maliszewo, der fünfte im Bache in der Nähe des Dorfes Dyblinek (Fig. 1, 2).